

Nr _____ din _____

**Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
Drumurilor al Republicii Moldova,
DI. Boris Gherasim, Viceministru**

Aviz

Proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale pentru siguranța rutieră.

La 12 august 2011 la secretariatul CALM a parvenit solicitarea din partea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor Republicii Moldova de a veni cu un aviz în privința proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea **Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale pentru siguranța rutieră** (nr. de ieșire 04/2-2-132 din 12.08.2011).

După consultarea prealabilă a membrilor săi, CALM a analizat proiectul în cauză și a ajuns la următoarele concluzii:

În afară de legislația specială ce se referă la domeniul administrării infrastructurii rutiere locale și a siguranței la trafic, urmează a fi luate în considerație următoarele acte normative naționale și internaționale care reglementează activitatea administrației publice locale:

- Constituția Republicii Moldova(1994)
- Carta Europeană a Autonomiei Locale, în vigoare de la 1 februarie 1998;
- Legea administrației publice locale, nr. 436-XVI din 28.12.2006
- Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006
- Legea privind finanțele publice locale, nr. 397-XV din 16.10.2003

În baza coroborării prevederilor relevante ale actelor normative menționate mai sus, considerăm că la punctul 7 al Planului de acțiuni (Înființarea consiliilor raionale de siguranță rutieră și de cercetare a accidentelor), la rubrica **Instituția responsabilă** (colonița 4) trebuie să fie precizată despre care administrație publică locală este vorba, cea de nivelul unu sau cea raională. Nedistingerea între cele două nivele ale administrației publice locale va provoca o confuzie și neclaritate în delimitarea responsabilităților, competențelor și sursei de finanțare. În acest sens, propunem ca sintagma „Administrația publică locală” să fie înlocuită cu „Administrația unității administrativ-teritorială de nivelul doi”.

La punctul 33 (Elaborarea și implementarea proiectelor de reabilitarea a infrastructurii drumurilor în localități), chiar dacă termenul de realizarea este anul 2018, trebuie să fie luate măsuri imediate de reformare a sistemului de finanțare a drumurilor locale. Autoritățile locale trebuie să aibă surse de venit predictibile și suficient de variate, care să le permită realizarea competențelor pe care le au în domeniul administrării infrastructurii rutiere. În caz contrar, aceste competențe vor rămâne în continuare doar pe hârtie, iar starea infrastructurii drumurilor locale va rămâne în continuare deplorabilă, ceea ce va influența negativ siguranța traficului rutier.

Cu o lungime aproape dublă în raport cu drumurile naționale, rețeaua drumurilor locale suferă în prezent de o finanțare insuficientă, arbitrară și discriminatorie. Deși întreținerea, reparația și construcția drumurilor locale și a străzilor reprezintă competențe proprii ale autorităților locale, acestea din urmă nu dispun de venituri proprii pentru exercitarea competențelor respective. Pentru ca să efectueze lucrări de întreținere și reparație a drumurilor locale (fără ca să mai pomenim construcția drumurilor, care reprezintă un lux pentru bugetele locale), autoritățile locale depind întru totul de resursele colectate și administrate la nivel central. De fapt, în condițiile actualului sistem de finanțe publice locale, autoritățile locale sunt lipsite cu desăvârșire de orice resurse financiare destinate componentei de dezvoltare, în mod special, în domeniul drumurilor. Or, pentru a acoperi gropile din asfalt și în alte cazuri urgente, autoritățile locale sunt nevoite să mai vândă două, trei terenuri (sau alte bunuri din patrimoniul colectivității) pentru a obține resursele financiare strict necesare.

Carta Europeană a Autonomiei Locale, Constituția Republicii Moldova și alte acte normative naționale stabilesc expres că nu pot fi prevăzute competențe (atât proprii, cât și delegate) pentru APL fără ca acestea să fie însoțite de resursele financiare necesare exercitării lor. În acest context, Carta Europeană a Autonomiei Locale menționează că resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele prevăzute de Constituție sau de lege.

Chiar mai mult, însăși Legea privind administrația publică locală prevede expres la art. 10 alin. (3) că autoritățile administrației publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competențe autorităților publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competențe l-ar putea genera, fără o consultare prealabilă a autorităților locale de nivelul corespunzător și fără ca colectivitățile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare. De asemenea, art. 81 din aceeași lege stipulează că baza fiscală a autorităților publice locale trebuie să fie proporțională competențelor lor proprii prevăzute de Constituție, de prezenta lege și de alte acte legislative, precum și că este interzisă orice delegare de competențe fără alocarea de surse financiare, necesare pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective. Plus la aceasta, art. 3, lit. „e” din Legea privind descentralizarea administrativă stipulează că unul din principiile descentralizării administrative este principiul corespunderii resurselor cu competențele, care presupune corespunderea resurselor financiare și materiale alocate autorităților publice locale cu volumul și natura competențelor ce le sunt atribuite, pentru a asigura îndeplinirea eficientă a acestora, iar art. 6, alin. (4) menționează că delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora. Art. 10, alin. (1) din aceeași lege prevede corelarea dintre transferul de competențe și transferul de resurse.

Așa cum am menționat mai sus, întreținerea, reparația și construcția drumurilor locale reprezintă competențe proprii ale APL. În aceste condiții, competențele respective trebuie să fie finanțate direct din bugetele locale, astfel încât autoritățile locale să aibă posibilitatea de a decide efectiv asupra modului de administrare a acestor mijloace și de a planifica pe termen mediu asupra finanțării acestui sector. Din aceste motive, sistemul finanțelor publice locale și întregul sistem de finanțare a drumurilor publice trebuie să fie reformat în vederea transferării resurselor necesare întreținerii și reparației drumurilor locale în bugetele locale.

Sperăm la o colaborare fructuoasă și pe viitor. În caz că aveți nevoie de mai multe informații sau de consultări suplimentare, nu ezitați să ne contactați.

Cu respect,
Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Executor: Ion Beschieru, expert CALM
Tel. 22 35 09